

APATURVE - alueellisen ja paikallisen turvallisuuustoimijoiden verkosto Pilottihanke ja mallintaminen

Elinkeinoelämän osallistuminen
paikalliseen turvallisuusyhteistyöhön

Kalevi Tiihonen
Yritysturvallisuus

Elinkeinoelämän keskusliitto

"ELVIRA"-OHJELMA

*ELINKEINOELÄMÄN JA VIRANOMAISTEN
YHTEINEN STRATEGIA YRITYKSIIN
KOHDISTUVIEN RIKOSTEN JA
VÄÄRINKÄYTÖSTEN TORJUMISEKSI
1.9.2006 – 31.8.2010*

ELVIRA- toimenpideohjelman mukaisesti

Käynnistetään elinkeinoelämän ja viranomaisten kumppanuuteen perustuva yhteistyö valtakunnallisella ja paikallisella tasolla

1. Valtakunnan taso

Luodaan valtakunnallinen yhteyshenkilöverkosto elinkeinoelämän järjestöjen ja viranomaisten välille operatiivisen yhteistyön kehittämiseksi.

2. Paikallistaso

Laaditaan yhteistyötä edistävä operatiivinen toimintamalli, joka perustuu kumppanuusperiaatteeseen ja yhteisten hyötyjen tunnistamiseen paikallistasolla.

- *Viranomaisten tulee olla aktiivisia yhteistyön aikaansaamisessa kutsumalla mukaan turvallisuussuunnitteluun elinkeinoelämän ja yritysten edustajia.*
- *Turvallisuussuunnittelusta paikallistasolla vastaavat viranomaiset*
- *Kerätään ja levitetään hyviä käytäntöjä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä paikallisella tasolla. Finnsecurity ry:n PATSU- selvitys*
- *EK esittää pj. kaudella em. kohtien osalta suunnitelman elinkeinoelämän ja yritysten alueelliseksi ja paikalliseksi verkostoitumiseksi ja turvallisuusyhteistyöksi pilottitoiminnan ja – selvityksen pohjalta.*

- *Aikaisemmin lähtökohtana oli, että lääninhallitukset edistävät läänin alueella tehtävää yhteistyötä kuntien, järjestöjen ja elinkeinoelämän kanssa turvallisuuden parantamiseksi.*
- *Lääninhallitusten merkitys turvallisuussuunnitteluun liittyvässä yhteistyössä elinkeinoelämän suuntaan on ollut hyvin vaihtelevaa.*
- *Seutukuntien, poliisilaitosten ja pelastustoimen organisaatioiden rajat ovat olleet erilaisia. Nyt uuden poliisiorganisaation ja pelastusviranomaisten palvelutaso ja niiden tavoitettavuus on aivan keskeistä.*
- *Miten uusi aluetoiminnan organisointi tulee käytännössä tukemaan turvallisuussuunnittelua sekä alueellista ja paikallista turvallisuusyhteistyötä?*

- *Vastuun (puheenjohtajuuden) vuorottelu lisää kaikkien osapuolten sitoutumista*
- *Kumppanuushankkeiden tukiorganisaatiosta (sihteeristö, hankkeen vetäjä) huolehditaan*
- *Erillisen määrärahan varaaminen edistänyt turvallisuusyhteistyötä käytännössä; kuitenkin toimivat mallit perustuvat ”turvallisuustalokoo”-ajatteluun*
- *Etukäteissopiminen tiedotusasioista ja turvallisuushankkeen käyttämisestä yrityskuvan parantamiseen.*
- *Paikallisten kumppanuusrakenteiden osapuolina olisi oltava sekä julkisen, että yksityisen sektorin keskeiset toimijat.*
- *Avainasemassa ovat poliisin lisäksi pelastusviranomaiset, tulli ja rajaviranomaiset sekä kunta eri hallintosektoreineen.*
- *Velvoite yhteistyön järjestämiseen tulisi olla viranomaispuolella - käytännön vetovastuu voi vaihdella julkisen ja yksityisen sektorin kesken.*
- *Yksityisiä keskeisiä toimijoita ovat kauppakamari, yrittäjäjärjestöt ja -yhdistykset. Yksittäiset yritykset, kauppakeskukset, vakuutusyhtiöt, ammatti- ja muut järjestöt voivat tuoda arvokasta lisäarvoa turvallisuusyhteistyölle.*
- *Paikallisen ja alueellisen (seutukunnallisen) aktivaattorin rooli tulisi löytää – olisiko se esim. turvallisuusalan järjestö kuten Finnsecurity, SPEK...?*

APATURVE - HANKE

- *Pilottihankkeet liikkeelle jo keväällä ja kesällä -2009*

Rauma

Lisäksi valmisteilla Uusikaupunki- ja Jyväskylä- mallit

- *Pysyvät aktivaattorit alue- ja paikallistasolle (esim. SPEK, valtakunnalliset turva-alan järjestöt)*
- *EK:n ja kauppakamareiden alue- ja paikallistoiminnan rooli*
- *Kokemukset kerätään elokuu 2009 – toukokuu 2010*

- *Tarkoituksena STO II- ohjelman tavoitteiden mukaisesti onnettomuuksien ja rikosten torjunta ja siihen liittyvä yhteistyö (omatoimien varautuminen, rikostorjuntapilotti ja normaaliolojen vakavat häiriötilanteet)*
- *Tukemaan virallista kuntien turvallisuussuunnittelutyötä ja sen organisointia elinkeinoelämän / yritysten osalta*
- *Toimintamalli ns. SYTY-pohjalta (toiminut hyvin yli 13 v)*
- *Vapaaehtois pohjalta yhteisen paikallisen / alueellisen intressin mukaisesti*
- *Työvälineiksi keskeisten STO II-hankkeiden tulokset, kuten*
 - *Turvallisuusportain hyödyntäminen jatkossa)*
 - *Erilaiset tilannekuvat (rikollisuus, kriisitilanteet + muut kuten LAMA jne.) ja niiden paikallinen analysointi*
 - *Yhteiset yritysturvallisuuskriteerit*
 - *Rikostorjuntapilotin soveltaminen*
 - *Hävikintorjuntaohjelma*
 - *Avainhenkilöturvallisuus*

MITÄ YRITYSTURVALLISUUS ON?

YRITYKSEN TAVOITTEITA TUKEVAA TOIMINTAA TURVALLISEN JA HÄIRIÖTTÖMÄN TUOTANNON, TOIMINNAN, ASIOINNIN JA TYÖSKENTELY- YMPÄRISTÖN TURVAAMISEKSI.

LAADUKASTA YHTEISTYÖTÄ YRITYKSEN HENKILÖSTÖN, OMAISUUDEN, TIEDON, MAINEEN JA YMPÄRISTÖN TURVALLISUUDEN YLLÄPITÄMISEKSI JA PARANTAMISEKSI.

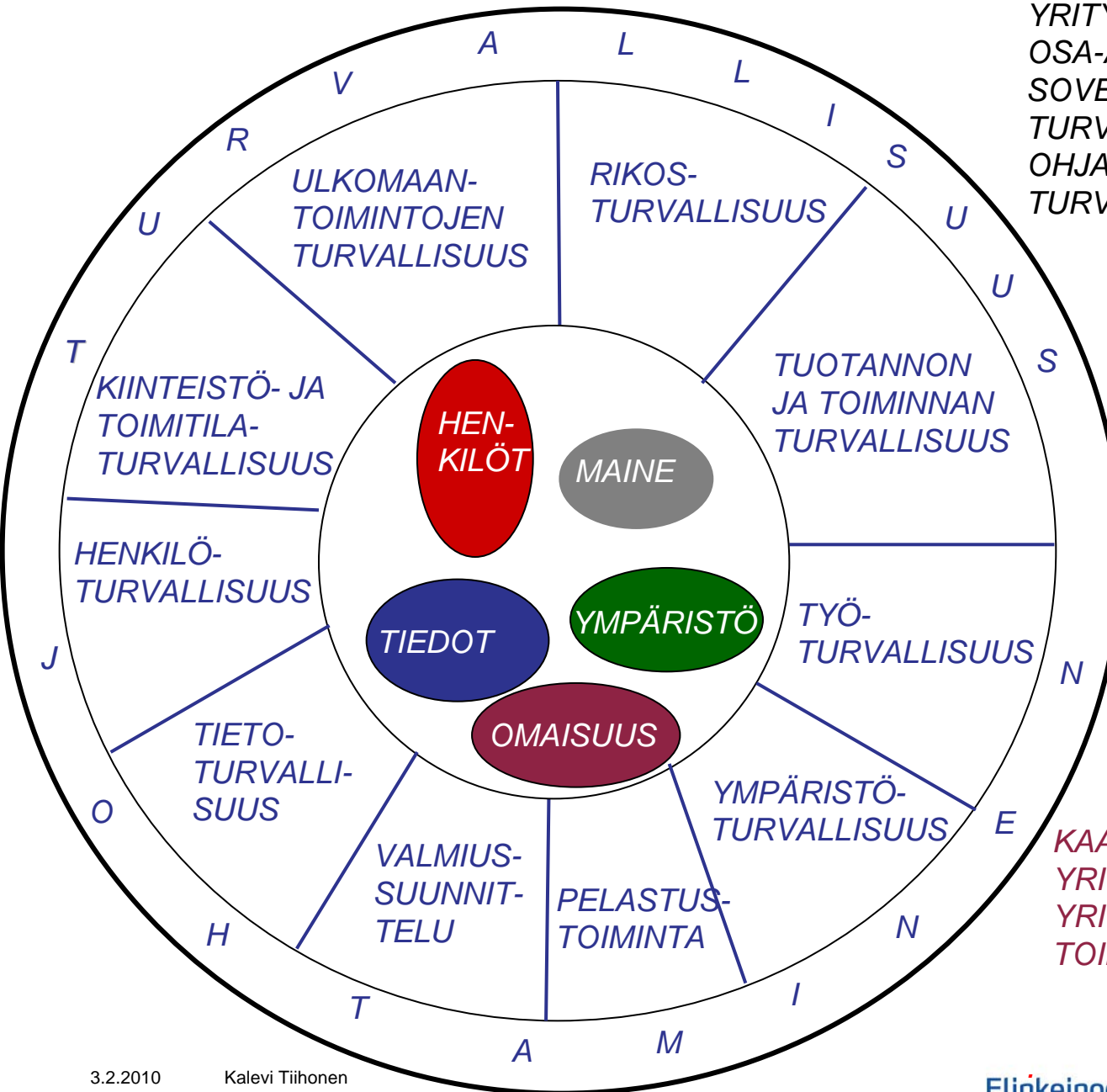
TOIMINTAA ONNETTOMUUS-, VAARA- JA VAHINKOTILANTEIDEN SEKÄ RIKOLLISEN TOIMINNAN ENNALTA EHKÄISEMISEKSI JA VALMIUKSIEN LUOMISEKSI NÄIDEN TILANTEIDEN VARALTA.

YRITYSTURVALLISUUDEN
OSA-ALUE KAAVIOTA
SOVELLETAAN SITEN, ETTÄ
TURVALLISUUSJOHTAMINEN
OHJAA KAIKKEA YRITYKSEN
TURVALLISUUSTOIMINTAA .

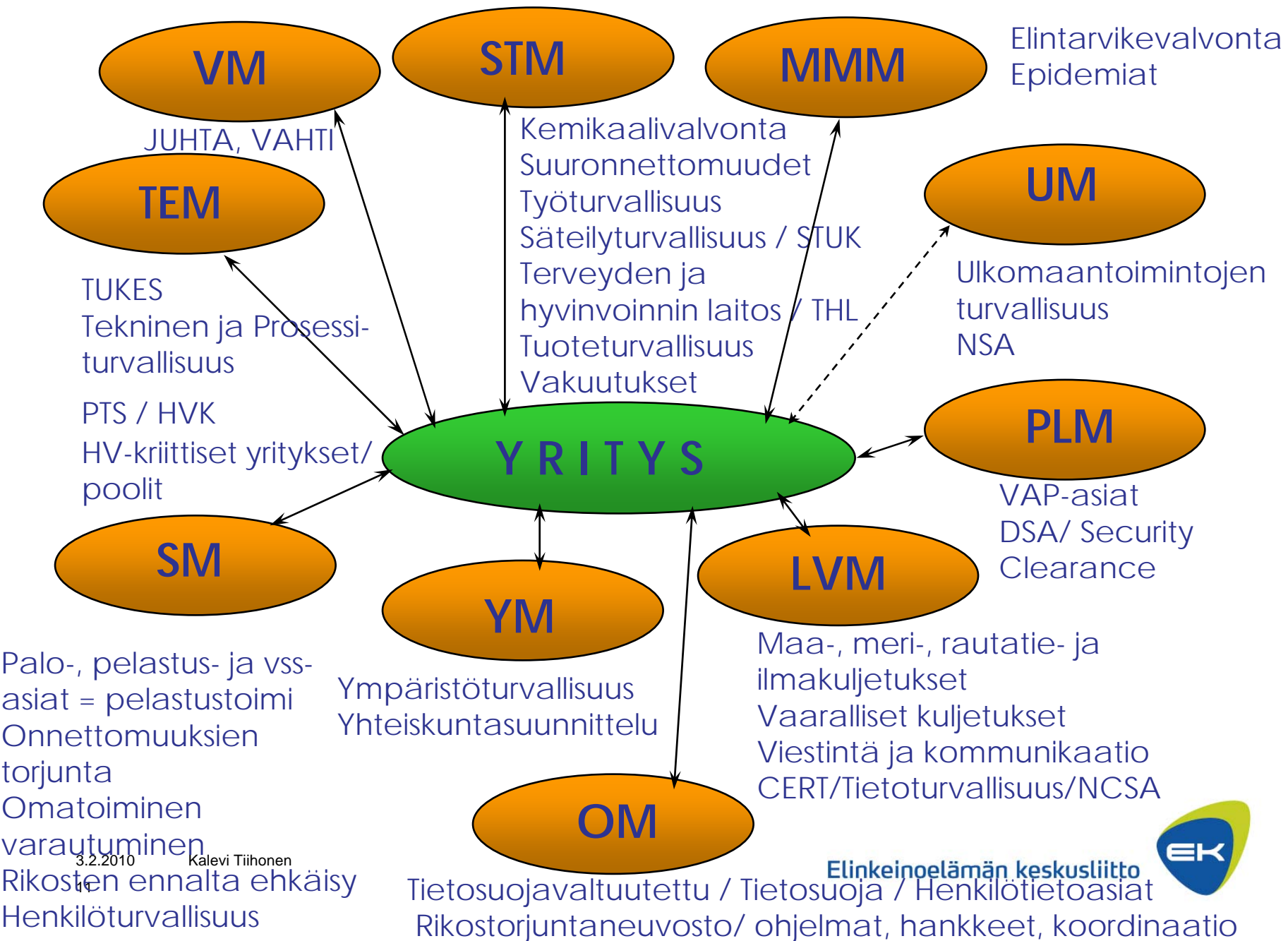
OSA-ALUEET
MENEVÄT OSITTAIN
PÄÄLLEKKÄIN.
TERMIT ANTAVAT
POHJAA LAAJAN
TURVALLISUUS-
KENTÄN
HAHMOTUKSEEN JA
TARKASTELUUN

YRITYKSEN TOIMIALA
OHJAA OSA-ALUEIDEN
MERKITYSTÄ LIIKE-
TOIMINNAN KANNALTA

KAAVION SISÄLLÄ OVAT NE
YRITYKSEN ARVOT, JOTA
YRITYSTURVALLISUUS-
TOIMINNALLA SUOJATAAN

YRITYKSEN TURVALLISUUS JA SIDONNAISUUS VIRANOMAISIIN

Paikallisen ja alueellisen turvallisuusyhteistyön
organisointi ja verkostoituminen
yritysten näkökulmasta
Pilottihankkeet

PILOTTIHANKKEET (9/2008 – 9/2010)

Seutukunta 1/ Pilotti 1 ja Seutukunta 2/ Pilotti 2

Tarkasteltavat asiat yhteistyöfoorumin toiminnan käynnistämisessä

- *valmistelu/yhteistyötahojen valinta*
- *kokoon kutsuminen*
- *alustava kokous / sääntöluonnosten käsittely*
- *varsinainen perustava kokous*
- *toiminnan alkaminen*

Paikallinen turvallisuusyhteistyö – koulutus ja tietojenvaihto – parhaat käytännöt – case Salo / SYTY

- *Salon erityispiirteenä on aktiivinen yritysturvallisuusyhdistys. Yhdistys on perustettu 1.1.1996.*
- *Jäseneksi voi hakeutua yritys, jolla on yli 100 työntekijää.*
- *Yhdistyksessä on yli 20 jäsentä. Jäsenet edustavat useita eri tuotannon aloja (lähinnä teollisuusyrityksiä).*
- *Jäsenyritykset edustavat noin 10.000 alueen työpaikkaa, joka on noin 20–30 % koko alueen työvoimasta.*
- *Yhdistyksessä toimivat jäsenyritysten toimitusjohtajat ja/tai johtoryhmässä turvallisuudesta vastaavat henkilöt.*
- *Myös mm. poliisi, pelastustoimi ja hätäkeskus ovat mukana yhdistyksessä sidosryhmäjäsenenä*
- *Monissa yhteistapahtumissa mukana myös kunnan toimintoja (Yrityshautomot, kehittämiskeskus jne.)*

Pilotti 1: RAUMA

- *Valmistelevan työryhmän muodostivat poliisin ja pelastusviranomaisten edustajien lisäksi kahden yrityksen edustajista koostunut ryhmä, joka valitsi yrityshakemistoa hyödyntäen yhteensä 16 yritystä ja yhteisöä em. viranomaistahojen lisäksi*
- **Valmisteleva työryhmä päätti ottaa yhteyttä jokaisen yrityksen paikallisjohtoon tehdäkseen asian taustan ja yhdistyksen toiminnan periaatteet tiettäväksi sekä saadakseen vahvistuksen yrityksen edustajan henkilöstä sekä johdon hyväksynnän toiminnalle**
- *Perustamista valmistelevan kokouksen kutsut lähetettiin edellä mainitulla tavalla nimetyille henkilöille (19 henkilöä) henkilökohtaisesti.*
- **Kokouskutsut olivat allekirjoittaneet poliisin, pelastusviranomaisten, Länsi-Suomen Pelastusalan liiton toiminnanjohtajan lisäksi kaksi valmistelevan työryhmän yritysjäsentä.**

Pilotti 1: RAUMA

- *Perustamista valmistelemaan kokoukseen* saapui paikalle yhteensä 15 hlöä ja 3 hlöä ilmoitti olevansa mukana, mutta olevansa estynyt osallistumaan kokoukseen.
- Kokouksessa käsiteltiin yhdistyksen sääntöjen luonnosta ja valittiin yhdistykselle puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja sihteeri. Sääntöjen mukaan **puheenjohtajistossa on oltava sekä viranomaisten että yritysten edustajat.**
- Kokouksen lopuksi poliisin edustaja **piti esityksen poliisiorganisaation muutoksista.**
- **Varsinainen perustamiskokous**, missä allekirjoitettiin jäsenten toimesta luottamuksellisuussitoumukset ja hyväksyttiin lopullisesti yhdistyksen säännöt sekä toimintasuunnitelma vuodelle 2009 - 2010, päättyi jälleen kutsutun **asiantuntijan pitämään turvallisuustoiminnan ajankohtaiseen alustukseen.** Kokouksen osanotto/ ilmoitettu poissaolo oli jälleen kattava.
- Toiminta on käynnistynyt **toimintasuunnitelman mukaisesti ja erittäin aktiivisesti**

Pilotti 2: Uusikaupunki

- *Valmistelevan työryhmän muodostivat paikalliset poliisi- ja pelastusviranomaiset ja neljän eri yrityksen "turvallisuuspäälliköt" sekä Länsi-Suomen Pelastusalan liiton toiminnanjohtaja, jotka valitsivat paikallisia erikokoisia yrityksiä noin 35 kpl*
- *Perustamista valmistelevaan kokoukseen **kutsu tapahtui kirjeitse** noin kolme viikkoa ennen kokousta*
- ***Perustamista valmistelevaan kokoukseen** tuli paikalle em. viranomaisten edustajien lisäksi 9 henkilöä kutsuttujen yritysten edustajina sekä paikallisen pelastusliiton (Länsi-Suomen pelastusalan liiton) yritysturvallisuusvaliokunnan edustajat, jotka alustivat STO II:een liittyen yhteistyöfoorumien toimintamalleja ja sen anteja. Lisäksi käsiteltiin alustavasti perustettavan yhdistyksen sääntöjen luonnoksen periaatteita.*

Pilotti 2: Uusikaupunki

- *Varsinaisen perustavan kokouksen ajankohta sovittiin ja uusittiin ei-paikalla olevien yritysten kutsut*
- ***Varsinaiseen perustavaan kokoukseen tuli paikalle noin 10 henkilöä, minkä vuoksi kokoonkutsujien päätöksellä päätettiin siirtää yhdistyksen perustamista toistaiseksi. Asiaan palataan muiden pilottien kokemusten myötä alkukevään aikana 2010.***

PILOTTI 3 – tunnustelut : JYVÄSKYLÄ

- *Jyväskylän uuden poliisiaseman esittely ja keskustelut seutukunnallisen turvallisuusyhteistoimintamallin toteuttamisesta ns. SYTY-mallin pohjalta*
- *Mukana laaja edustus Keski-Suomen aluepelastuslaitokselta ja Jyväskylän poliisilaitokselta.*
- *Alustukset pitivät poliisipäällikön lisäksi apulaispoliisipäällikkö sekä aluepelastuspäällikkö*
- *Hankkeen vetäjinä yritysturvallisuuden dosentti, FT Mikko Valkonen ja KT*
- *Jyväskylällä edistyksellinen malli seutukuntaa varten, jonka osana yritysten ja elinkeinoelämän rooli sovitettuna (erillinen malli)*
- *Jatkotoimet erityisesti paikallisten tärkeiden yritysten roolin varmistamiseksi / turvallisuusjohto mukaan*

STO II/ Turvallisuusyhteistyön JORY

(Maakuntaliitto, poliisi, pelastus, tiehallinto, kunnat, yritysten edustaja)

**Seutukunta A , B, ...
turvallisuustyöryhmä**
(kunnat, **elinkeinoelämä**,
kirkko, yhteisöt, media,
poliisi, pelastus, jne)

Työryhmä- yleiset asiat
(Ohjelman kohdat: 5.1-5.3,
5.5-5.6, 6.1-6.3, 6.5-6.10)
Kunnat, **Elinkeinoelämä**,
kirkko, yhteisöt, media, poliisi,
pelastus, jne.

Työryhmä "SYTY"/"RYTY"
(Ohjelman kohdat: 5.4, 5.5 osin, 6.4, 6.5
osin, 6.8-6.10 osin)
**Yritykset, poliisi, pelastus, kaupungit ?, RVL
?, Tulli ?, Syyttäjät ?, PV ?, jne**

YHTEENVETO JA KESKEISIÄ HAVAINTOJA

- *Elinkeinoelämän ja yritysten kovimmat haasteet liittyvät normaaliolojen vakavien häiriötilanteiden hallintaan (erityistilannejohtaminen) ja siihen liittyvä yhteistyö (informaatio, harjoitukset, valmiuksien ylläpito)*
- *Tämänkin ja yleisen suuntauksen (onnettomuuksien ja rikosten torjunta ”samaan konseptiin”) vuoksi yritysten kannalta keskeisimmät toimijat ovat poliisi ja pelastusviranomaiset (lisäksi kunnat ja eräät valtakunnalliset toimijat)*
- *Vain näihin perustuva yhteistyö ja verkostoituminen myös yritysten näkökulmasta on toiminut (= kolme päätahoa + paikalliset erityispiirteet)*
- *Toistaiseksi turvallisuussuunnitelmissa (eräitä myönteisiä poikkeuksia lukuun ottamatta) varsin vähän elinkeinoelämän ja yritysten roolin järjestelyjä / kumppanuutta (toimintavastuu ollut lähinnä lääninhallituksilla)*
- *SYTY, RYTY yms. toimijat voivat antaa merkittävän panoksen turvallisuussuunnitteluun, verkostoyhteistyöhön ja STO-, ELVIRA-, YETTS- hankkeiden kautta saatavaan operatiiviseen ”työkalupakkiin”*
- *Joustava, yhteiseen intressiin perustuva toimintamalli paras = lähtökohtaisesti vapaaehtoisuuteen perustuva (jokaisen on löydettävä oma intressi tähän työhön ja siitä saatava lisäarvo)*

Lisätoimia ja kehittämisajatuksia

- *SYTY selvittää laajaa yhteistoimintapohjaa hankkeelle*

SALO - Suomen turvallisin yrityskaupunki 2015

- *SYTY pitää aktiivisesti yhteyttä muihin pilotteihin ja tukee näiden toimintaa*
- *Käydään pilottien tilaisuuksissa tutustumassa toimintaan ja pitämässä alustuksia*